

บทความวิจัย (Research Article)

กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

Management Strategies to Reduce Dropout Students in Institute of Vocational Education Northern Region 3

ปรีชา ภูสมบัติขจร^{1*} สุภาพร พงศ์ภิญโญโอภาส¹

ประภาส เกตุไทย² และโชติ บดีรัฐ³

Preecha Poosombatkajhon^{1*}, Supaporn Pongpinyo-o-pas¹

Prapart Katethai² and Chot Bodeerat³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์แนวโน้มการออกกลางคันและสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 2) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 3) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 4) เพื่อทดลองใช้และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสถานการณ์แนวโน้มการออกกลางคันและสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูที่ปรึกษา เพื่อนผู้เรียนที่ออกกลางคัน และผู้ปกครอง จำนวน 240 คน โดยการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม 2) ศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา จำนวน 246 คน โดยใช้แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มจากผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษา จำนวน 5 แห่ง จำนวน 20 คน 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา หรือหัวหน้างานครูที่ปรึกษาและครูที่ปรึกษา จากสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ จำนวน 9 คน โดยการสัมภาษณ์ และดำเนินการยกย่องกลยุทธ์โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออก

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 62000

Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet 62000

² วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร 62000

Kamphaeng Phet Technical College, Office of Vocational Education Commission, Kamphaeng Phet 62000

³ คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 65000

Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000

*Corresponding author; email: pran68@hotmail.com

(Received: 15 September 2020; Revised: 25 November 2020; Accepted: 3 December 2020)

DOI: <https://doi.org/10.14456/psruhss.2022.21>

กลางคั่นของผู้เรียน จำนวน 15 คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) และตรวจสอบกลยุทธ์ที่ยกว้างและแก้ไขร่างกลยุทธ์ให้มีคุณภาพ โดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานการศึกษา ด้านการพัฒนากลยุทธ์และสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการบริหารโครงการลดปัญหาการออกกลางคั่นของผู้เรียนอาชีวศึกษาอื่นจำนวน 9 คน และประเมินกลยุทธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน โดยใช้แบบประเมิน 4) ทดลองและประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคั่นของผู้เรียนจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองจากวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก จำนวน 15 คน โดยการทดลองใช้กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคั่นของผู้เรียนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยใช้แบบแผนการทดลอง One-Group Posttest Design ซึ่งนำผลการทดลองใช้กลยุทธ์ตามตัวชี้วัดเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายเพื่อประเมินการบรรลุเป้าหมาย

คำสำคัญ: กลยุทธ์ การบริหารจัดการ ลดภาวะการออกกลางคั่น ผู้เรียนในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the dropout tendencies and causes of students in Institute of Vocational Education Northern Region 3, 2) to study the conditions, the problems, and the factors related to the management to reduce the dropout of students in Institute of Vocational Education Northern Region 3, 3) to develop the management strategies to reduce the dropout of students in Institute of Vocational Education Northern Region 3, 4) to try out and assess the management strategies to reduce the dropout of students in Institute of Vocational Education Northern Region 3. The research was divided into 4 steps. The first step was to study the dropout tendencies and causes of students the samples consisted of 240 persons namely teacher advisers, students' friends, and parents. The research instruments were an interview and a questionnaire. The second step was to study the conditions, the problems, and the factors related to the management to reduce the dropout of students. The research instruments were a questionnaire conducted with 246 school administrators and teacher advisors, and the focus group conducted with 20 persons of school administrators and teachers from 5 schools. The third step was to develop the management strategies to reduce the dropout of students, the research instruments were an interview conducted with 9 persons namely the directors or deputy directors of student affairs, the leaders of student activity, or the leaders of teacher advisers from successful institutes of reducing the dropout of students. Workshop technique conducted with 15 experts in the management to reduce the dropout of students. The methodology was SWOT Analysis. Connoisseurship conducted with 9 experts was the method to check and correct the strategic draft. The strategies were assessed with 15 experts. The fourth step was to try out and assess the management strategies to reduce the dropout of students, the samples consisted of 15 persons namely administrators, teachers, and parents from Phitsanulok Technical College. The experimental strategy was the third strategy which was the strategy of a cooperative network of the government sector and private sector to reduce

the dropout of students. The methodology was One-Group Posttest Design. The strategic results were compared with the goals to assess the achievement.

Keywords: Strategy, Management, Reducing the dropout student in institutes

บทนำ

จากข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ได้เขียนรายงานไว้ในปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2557 พบว่า มีนักเรียน นักศึกษาที่ออกกลางคันในปริมาณที่สูงขึ้น ในปีการศึกษา 2556 มียอดรับนักเรียนในระดับ ปวช. 1 จำนวน 5,868 คน เลื่อนระดับขึ้นเป็น ปวช. 2 ในปีการศึกษา 2557 เหลือนักเรียน 3,872 คน คิดเป็น 65.98% จากยอดนักเรียนแรกเข้าในปีการศึกษา 2556 ซึ่งสถานศึกษามีนักเรียน นักศึกษาที่ออกกลางคันไปเป็นอัตราที่สูงถึง 34.01% (สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3, 2556) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงปัญหาสำคัญอย่างยิ่งของสถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ต้องหาวิธีดำเนินการให้ควบคุมอยู่ในกรอบที่จำกัดตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการลดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งการออกกลางคันดังกล่าวมานั้นนับเป็นความสูญเสียทางการศึกษาอย่างหนึ่ง (ภานุรุจ กลิ่นโพธิ์, 2560)

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มีสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด 9 สถานศึกษา ซึ่งแต่ละแห่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียน นักศึกษาเกินกว่า 2,000 คน และมีปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษาอยู่ในระดับที่สูง โดยในกระบวนการบริหารจัดการของแต่ละสถานศึกษาได้มีการวางแผนการทำงานและการปฏิบัติงานในแบบต่างคน ต่างทำ ทำให้ได้ผลบ้าง ไม่ได้ผลบ้าง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้ทำการศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ เพื่อคิดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน อาชีวศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ซึ่งจะเป็แนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษานำกลยุทธ์ที่คิดได้ไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ หรือบริบทสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเรียนจนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้และมีความสำคัญอย่างยิ่งของนักเรียนนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาเพื่อออกไปเป็นแรงงานกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้นในการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษาจึงถือว่ามีสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนทุกระดับ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์แนวโน้มการออกกลางคัน และสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3
2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3
4. เพื่อทดลองใช้และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ขอบเขตการวิจัย การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาสถานการณ์แนวโน้มการออกกลางคัน และสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียน ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน และเพื่อทดลองใช้และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสถานการณ์แนวโน้มการออกกลางคันและสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ขั้นตอนนี้มีขอบเขตของเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ในการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ประกอบด้วย จำนวนผู้ออกกลางคัน สถานภาพผู้ออกกลางคัน ผลการเรียนรู้ของผู้ออกกลางคัน โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ในการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 รวมทั้งหมด 9 สถานศึกษา ประกอบด้วย จำนวนผู้ออกกลางคัน สถานภาพผู้ออกกลางคัน ผลการเรียนรู้ของผู้ออกกลางคัน

ขั้นตอนที่ 1.2 การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง ของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นได้จำนวนรวมทั้งหมด 240 คน ประกอบด้วย 1) ครูที่ปรึกษา จำนวน 123 คน 2) เพื่อนผู้เรียนที่ออกกลางคันจำนวน 73 คน 3) ผู้ปกครอง จำนวน 44 คน แบบสอบถามมีขอบเขตของเนื้อหาเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มีขอบเขตเนื้อหา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านสถานภาพครอบครัว 3) ด้านสถานศึกษา 4) ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา (รายงานการประเมินโครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ 2556)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ขั้นตอนที่ 2.1 การศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยการใช้แบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ในปีการศึกษา 2557 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (ธีรวุฒิ เอกะกุล,

2543) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 246 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน 2) ครูที่ปรึกษา จำนวน 210 คน

ขั้นตอนที่ 2.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยให้การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มเพื่อการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 จำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 จำนวน 5 แห่ง แห่งละ 4 คน

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ขั้นตอนที่ 3.1 การศึกษาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่ประสบผลสำเร็จโดยการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่ประสบผลสำเร็จโดยเป็นสถานศึกษาที่มีอัตราการออกกลางคั้นน้อย หรือได้รับรางวัลจากโครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 3 สถานศึกษา จำนวนบุคลากร 9 คน โดยมีคุณสมบัติต่อไปนี้

- 1) ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา จำนวน 1 คน
- 2) หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา หรือหัวหน้างานครูที่ปรึกษา จำนวน 1 คน
- 3) ครูที่ปรึกษา จำนวน 1 คน

แบบสัมภาษณ์ตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ มีขอบเขตด้านเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ และ 4) การแก้ไข

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในแบบบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา หรือหัวหน้างานครูที่ปรึกษา และ เจ้าหน้าที่งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ขั้นตอนที่ 3.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 และการยกย่องกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 3.2.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยใช้เทคนิควิธีวิเคราะห์ SWOT

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 จำนวน 15 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 2) ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่หัวหน้างานกิจกรรม หัวหน้างานครูที่ปรึกษา หรือครูที่ปรึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 และ 3) นักกลยุทธ์ นักบริหาร นักจิตวิทยา ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนสถานศึกษาที่มีการแก้ไขปัญหาได้ผลสำเร็จ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามกระบวนการ SWOT และจัดทำร่างกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการ SWOT Matrix (ซูเพีย วิบูลสันติ, 2541)
2. ผู้วิจัยสรุปตามกระบวนการวิเคราะห์ SWOT และจัดทำร่างกลยุทธ์โดยใช้เทคนิคการทำ SWOT Matrix

ขั้นตอนที่ 3.2.2 การยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ครั้งที่ 2 ได้ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 จำนวน 15 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 2) ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่หัวหน้างานกิจกรรม หัวหน้างานครูที่ปรึกษา หรือครูที่ปรึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 และ 3) นักกลยุทธ์ นักบริหาร นักจิตวิทยา ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนสถานศึกษาที่มีการแก้ไขปัญหาได้ผลสำเร็จ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามกระบวนการ SWOT และจัดทำร่างกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการ SWOT Matrix ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ขั้นตอนที่ 3.3 การตรวจสอบและประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขั้นตอนที่ 3.3.1 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ได้ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานการศึกษา ด้านการพัฒนากลยุทธ์และสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการบริหารโครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา

และผู้มีประสบการณ์ ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดและมาตรการ

ผู้วิจัยสรุปผลจากการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการประมวลและ วิเคราะห์เนื้อหาเป็น กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 3 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกที่เป็นระบบ และสรุปผลเป็น ประเด็นจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขั้นตอนที่ 3.3.2 การประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของ ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยการใช้แบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของ ผู้เรียน ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานการศึกษา ด้านการพัฒนา กลยุทธ์ และสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการบริหารโครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของ ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 เมื่อผ่านการตรวจสอบจากการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง และประเมิน โดยผู้วิจัยจะทดลองใช้กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลด ปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจำนวน 12 แห่ง โดยขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสำรวจคือ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนสถานประกอบการ ในการให้ข้อมูลจัดเรียงลำดับ ความสำคัญของกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้ทดลอง ในสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลกโดยสรุปผลการสำรวจได้ กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ 3 ประกอบด้วย ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) มีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนประกอบด้วยสถานศึกษา หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น สมาคมผู้ปกครอง และสถานประกอบการครบถ้วนทุกภาคส่วน 2) จำนวนการ ประชุมของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน ปีละ 2 ครั้ง และมาตรการ ได้แก่ 1) จัดทำข้อตกลงร่วมมือกันเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนระหว่าง สถานศึกษากับหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น และสถานประกอบการ 2) ดำเนินการให้มีการประชุมเครือข่าย ความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน เพื่อสรุปผลและปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นำมาทดลองใช้ในสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก ชื่อโครงการ การเสริมสร้างความ เข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

ผลการวิจัย

1. สถานการณ์แนวโน้มการออกกลางคันและสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 สรุปได้ดังนี้

1.1 สถานการณ์แนวโน้มจำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคันของสถานศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 3 ในปีการศึกษา 2557-2560 โดยภาพรวม พบว่า จำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคันเพิ่มขึ้นระหว่าง ปีการศึกษา 2557-2558 แต่จำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคันลดลงต่อเนื่องสองช่วงปีระหว่างปีการศึกษา 2558-

2560 เมื่อพิจารณาเป็นรายสถานศึกษา พบว่า ระหว่างปีการศึกษา 2557-2558 มีสถานศึกษาร้อยละ 25 ของสถานศึกษาทั้งหมด ที่มีจำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคันเพิ่มขึ้น แต่ระหว่างปีการศึกษา 2558-2560 พบว่ามีสถานศึกษาร้อยละ 62.50 ของสถานศึกษาทั้งหมด ที่มีจำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคันเพิ่มขึ้น

1.2 สาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านสถานภาพครอบครัว ด้านผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา สำหรับด้านที่ผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากที่สุดระบุว่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านสถานภาพครอบครัว ด้านผู้เรียน และด้านสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีปัญหาการทะเลาะวิวาท 2) ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา 3) สถานศึกษาดูแลความปลอดภัยของผู้เรียนไม่ทั่วถึง 4) ชุมชนและสังคมไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา สำหรับข้อที่ผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากที่สุดระบุว่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์ในระหว่างเรียน 2) ผู้เรียนไม่มีระเบียบวินัย และไม่มีความรับผิดชอบ 3) สถานภาพครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี 4) ครอบครัวไม่สามารถแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้เรียนได้ 5) สถานศึกษามีแหล่งค้นคว้าไม่เพียงพอ 6) สถานศึกษาจัดสวัสดิการไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสม 7) เครือข่ายในการดูแลผู้เรียนจากภายนอกสถานศึกษามีน้อย 8) มลภาวะ กลิ่น เสียง แสง ส่งผลต่อผู้เรียน

2. สภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 สรุปได้ดังนี้

2.1 สภาพการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 พบว่าด้านการวางแผน ได้แก่ มีการวางแผนจัดทำแผนกลยุทธ์ฯ

มีการวางแผนการดำเนินการมีการวางแผนวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับงานแต่ละฝ่ายมีการวางแผนหาแนวทางการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายมีการวางแผนกำหนดกิจกรรมหรือโครงการ มีการวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการปฏิบัติ ได้แก่ ดำเนินการจัดทำปัจจัยสนับสนุนดำเนินการกิจกรรมหรือโครงการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในฝ่าย ดำเนินกิจกรรมสำคัญเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ด้านการตรวจสอบ ได้แก่ มีการพัฒนาระบบการประเมินผลมีการประเมินผลแผนการดำเนินงานและแผนกลยุทธ์ฯ มีการประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการฯ ด้านการแก้ไข ได้แก่ มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการบริหารจัดการมีการนำผลการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานมีการนำผลการประเมินกิจกรรม โครงการและแผนการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุง

2.2 ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบและด้านการแก้ไขพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการแก้ไข และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านการตรวจสอบ สำหรับปัญหาที่ผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากที่สุดระบุว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) การดำเนินงานในการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนขาดการสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก 2) โครงสร้างองค์กรไม่เอื้อต่อการบูรณาการงานในแต่ละฝ่ายในการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 3) ขาดการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ลดภาวะการออกกลางคันไม่เพียงพอ 4) ผลการประเมินและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนขาดความชัดเจน 5) การเผยแพร่ผลการประเมินการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนยังไม่ทั่วถึง 6) รูปแบบการรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนไม่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้อง 7) ผู้บริหารขาดความรู้และทักษะในการวางแผนลดภาวะการออกกลางคัน 8) กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการได้ข้อมูลการลดภาวะการออกกลางคัน 9) ผู้เกี่ยวข้องไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการวางแผน 10) การประสานงานและการสื่อสารการประเมินผลลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนยังไม่ชัดเจน 11) เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนไม่มีคุณภาพ 12) การติดตามและประเมินผลกิจกรรมโครงการและแผนลดภาวะการออกกลางคันยังไม่เป็นระบบ

2.3 ปัจจัยที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย และด้านบุคลากรและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละปัจจัย พบว่า อยู่ในระดับมาก และปานกลาง ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ได้แก่ 1) ครูที่ปรึกษาใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและช่วยเหลือผู้เรียน 2) งบประมาณการดำเนินงานเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนมีเพียงพอมาจากแหล่งทุนที่หลากหลาย 3) อาคารสถานที่ สำนักงาน ยานพาหนะในการดำเนินงานเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนมีเพียงพอในการให้บริการ 4) รูปแบบลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จมีมาก 5) นโยบายของรัฐบาลเอื้อต่อการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 6) งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาผู้เรียนมีความพอเพียง ต่อการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 7) ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 8) เทคโนโลยีทันสมัยเอื้อต่อการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ได้แก่ 1) ครูที่ปรึกษามีความรับผิดชอบการปฏิบัติงานเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 2) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 3) งบประมาณ ความเพียงพอการดำเนินงานเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนมีเพียงพอ 4) การบริหารจัดการงบประมาณเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ 5) การพัฒนานวัตกรรมเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 6) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนเพียงพอ 7) ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 8) การปฏิบัติงานการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนเน้นการทำงานเป็นทีมและการบูรณาการ 9) นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนมีความต่อเนื่อง 10) นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 11) รายได้ของผู้ปกครองไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 12) การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกมีความหลากหลายทำให้งบประมาณในการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนมีเพียงพอและต่อเนื่อง 13) ลักษณะครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยวส่งผลต่อการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 14) เทคโนโลยีสารสนเทศมีเพียงพอในการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน

3. กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่พัฒนาขึ้นสรุปได้ดังนี้

3.1 กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์กลยุทธ์มาตรการตัวชี้วัด ซึ่งสรุป จำแนกตามประเด็นกลยุทธ์ ได้ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมี 1 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 วางแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน โดยบูรณาการกับทุกฝ่ายงานอย่างมีส่วนร่วม

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพของระบบสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมี 1 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างระบบเครือข่ายสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จมี 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน กลยุทธ์ที่ 4 กระตุ้นจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของการลดการออกกลางคันของผู้เรียน และเสริมสร้างสมรรถนะให้ผู้ดำเนินงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการทำงานทั้งระบบอย่างต่อเนื่องและกลยุทธ์ที่ 5 ขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จโดยใช้แนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นมี 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบการประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และกลยุทธ์ที่ 7 ปรับปรุงแผนระบบและกลไกการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

3.2 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 สรุปได้ดังนี้

3.2.1 ความสอดคล้องของการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การประเมิน พบว่า กลยุทธ์มีความสอดคล้องตามรายการประเมินทุกข้อ

3.2.2 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ ของกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การประเมินพบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ ทุกข้อมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ผลการทดลองกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน หลังจากใช้กลยุทธ์ พบว่า บรรลุเป้าหมายของตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน อยู่ในระดับมาก ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวน

กิจกรรมของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน ที่บรรลุตามเป้าหมาย จำนวน 2 กิจกรรม กล่าวคือการใช้กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน บรรลุตามค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด

สรุปและอภิปรายผล

1. สถานการณ์และแนวโน้มการเปรียบเทียบจำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคันในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 3 ปีการศึกษา 2557-2560 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มีแนวโน้มการออกกลางคันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สาเหตุที่ทำให้สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 3 ส่วนใหญ่มักเรียนออกกลางคันจำนวนมาก เพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่มีกระบวนการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาผู้เรียนออกกลางคันไม่ชัดเจน สถานศึกษาควรหาแนวทางป้องกันและแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารจัดการ (Management) ของนิยัตติ ใจอาษา (2555: 11) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการเป็นภารกิจของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรงคือเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลผลักดันและกำกับปัจจัยต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ และสอดคล้องกับแนวคิดของชาติชาย เกตุพรหม (2558: 13) ที่ได้กล่าวถึง การออกกลางคัน ไว้ว่าเป็นสภาพการณ์ที่นักเรียนนักศึกษาได้เข้าเรียนในสถานศึกษาแต่ไม่สามารถเรียนจบได้ตามระยะเวลาหรือครบถ้วนตามที่หลักสูตรแต่ละระดับกำหนดไว้การออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาก็เช่นกันที่ต้องออกกลางคันด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเช่น การลาออกมีผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่สถานศึกษากำหนดหรือถูกตัดชื่อออกจากระบบทะเบียนของสถานศึกษาเพราะไม่ลงทะเบียนเรียนตามระยะเวลาที่กำหนดทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงสาเหตุอันเนื่องมาจากการย้ายสถานที่เรียนในระหว่างภาคเรียนหรือปีการศึกษา

2. สภาพการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 พบว่า สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ได้มีการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติด้านการตรวจสอบและด้านการปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มีการวางแผนการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา แต่การลงในรายละเอียดการวางแผนยังไม่ชัดเจน และครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549: 13) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ และพิจารณาว่าสิ่งใดควรทำเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ หรือการกำหนดเป้าหมายขององค์การ และวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ผู้บริหารจะต้องวางแผนด้วยหลัก 3 ประการคือ 1) เพื่อกำหนดทิศทางสำหรับอนาคตขององค์การ เช่น ต้องทำอะไรที่เพิ่มขึ้น การขยายส่วนการตลาด และความรับผิดชอบต่อสังคม 2) เพื่อกำหนดทรัพยากรขององค์การให้บรรลุเป้าหมาย 3) เพื่อกำหนดงานซึ่งจะต้องมีการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด พรหมจรรย์ (2552: 15) ที่ได้อธิบายว่าการวางแผนไว้ว่า เป็นกระบวนการพิจารณาล่วงหน้าในอนาคตว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ให้ใครทำ ทำไม่จึงทำ ทำที่ไหน และทำเมื่อใด เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยอาศัยการดำเนินงานที่เป็นระบบมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ ผลผลิตที่ได้จากการวางแผนคือ แผนอันเป็นข้อกำหนดที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว หลักการสำคัญของการวางแผนจึงมุ่งไปที่ความสำเร็จของการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของการดำเนินงานการวางแผนจึงเป็น

เครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และถือได้ว่าเป็นงานอันดับแรกของกระบวนการบริหารและจัดการของหน่วยงาน

3. กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่พัฒนาขึ้น ได้ประเด็นกลยุทธ์ 4 ข้อ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพของระบบสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นซึ่งครอบคลุมกระบวนการทางการบริหารสี่ด้าน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติการตรวจสอบ และการแก้ไขทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาการบริหารจัดการควมมีการพัฒนาทั้งระบบจึงจะช่วยให้การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากถ้ามีการวางแผนดีย่อมทำให้การปฏิบัติตามแผนมีความถูกต้องเหมาะสมและการตรวจสอบก็จะสามารถดำเนินการได้ตามทิศทางที่ถูกต้องส่งผลให้การแก้ไขจะสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบมีความชัดเจนในสิ่งที่จะแก้ไขซึ่งจะช่วยให้การวางแผนในครั้งต่อไปมีการพัฒนาในสิ่งที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง ดังที่นักวิชาการทางการบริหารได้กล่าวไว้ว่าวงจรเดมมิงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 20-21) กล่าวไว้ว่าเป็นการดำเนินการที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการลงมือปฏิบัติการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขโดยเริ่มจากกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษาแล้ววางแผนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดจากนั้นจึงดำเนินการตามแผนในขณะที่ยังดำเนินการก็ทำการตรวจสอบว่าดำเนินการไปแล้วนำไปสู่เป้าหมายหรือไม่เพียงใดแล้วนำผลตรวจสอบมาใช้แก้ไขปรับปรุงแล้ววางแผนให้ดำเนินการในข้อต่อไปให้ดีขึ้นซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องทำให้เป็นวงจรพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 17-49) ได้เสนอแนวคิดกระบวนการบริหารวงจร PDCA ของเดมมิงใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติงานการดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและสอดคล้องกับแนวคิดของกระบวนการบริหารเกี่ยวกับ Deming Cycle เป็นขั้นตอนการบริหารงาน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานขั้นตอนการตรวจสอบและขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (พิชญ์ณปัญญา งามมีศรี, 2552: 5)

4. สถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ควรพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนของหน่วยงานในการส่งเสริมสนับสนุน หรือมีกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียนโดยใช้กิจกรรม โครงการในการดำเนินงานเช่น 1) ผู้เรียนมีพฤติกรรมทางด้านส่วนตัว ด้านการเงินและด้านสุขภาพ (เกษร อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2556) 2) สถานภาพครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี (สุคนธ์ นาเมืองรักษ์, 2556) 3) สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ชาติชาย เกตุพรหม, 2558) 4) จัดกิจกรรมเพิ่มเวลาการเรียนรู้ระหว่างเวลาเรียน และ 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลผู้เรียนกับทุกภาคส่วน สอดคล้องกับ (ภานุรุจ กลั่นโพธิ์, 2560) ที่สำคัญ คือ ควรเสริมสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1) การดำเนินงานในการลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนขาดการสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก 2) โครงสร้างองค์กรไม่เอื้อต่อการบูรณาการงานในแต่ละฝ่ายในการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน 3) ขาดการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานลดภาวะการออกกลางคันไม่เพียงพอ 4) ผลการประเมินและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนขาดความชัดเจน 5) การเผยแพร่

ผลการประเมินการดำเนินงานลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนยังไม่ทั่วถึง 6) รูปแบบการรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานลดภาวะการออก กลางคันของผู้เรียนไม่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การวิจัยนี้ไม่ได้ทดลองใช้ทุกกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นดังนั้นควรทำการวิจัยประเมินผลการนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติ

2. สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 แต่ละแห่งมีปัจจัยภายในและภายนอกบางปัจจัยแตกต่างกัน ดังนั้นควรทำการวิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนของสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อม

3. การวิจัยนี้เป็นการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนระดับสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ดังนั้นหน่วยงานย่อย เช่น สถานศึกษาองค์กร หน่วยงาน คณะ ศูนย์และสถาบัน ควรพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของหน่วยงาน

4. ข้อมูลเชิงลึกอย่างละเอียดที่อธิบาย แนวโน้ม สาเหตุ สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยหรือเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนของหน่วยงานบางแห่งประสบความสำเร็จและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่ง ดังนั้นควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา และของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จที่พัฒนาขึ้นให้ครอบคลุมกระบวนการบริหารทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบและการแก้ไข ซึ่งเป็นวงจรที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นในการนำไปใช้ให้ครบจะพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อลดภาวะการออกกลางคันของผู้เรียนได้เป็นระบบและเกิดผลอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

- เกษร อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์* (รายงานการวิจัย). อุตรดิตถ์: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ชาติชาย เกตุพรหม. (2558). *การบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด หลักสูตรนักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ รุ่นที่ 5* สถาบันพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชูเพ็ญ วิบูลสันติ. (2541). การตัดสินใจทางการตลาดและการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กรอุตสาหกรรม. *วารสารการประชุมวิชาการและการพัฒนาวิชาชีพ*, 7(1), 203-209.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิตยรติ ใจอาษา. (2555). *ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี*. ศูนย์จันทบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พิชญ์ณัฐา งามมีศรี. (2552). *การประเมินโครงการพัฒนาความปลอดภัยทางด้านอาหารในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภานุรุจ กลิ่นโพธิ์. (2560). *แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน กรณีศึกษา วิทยาลัยการอาชีพไผ่ยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. สุราษฎร์ธานี: วิทยาลัยการอาชีพไผ่ยา.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3. (2556). *รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2556-2557*. พิษณุโลก: สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2542). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุนันท์ นาเมืองรักษ์. (2556). *แนวทางการลดการออกกลางคันของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์ หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ รุ่นที่ 3 สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.